

Logopeden

NUMMER 2/2026

Tema: Klinisknära forskning

AKTUELLT

Förbundsmeet, nya styrelsen och pristagarna

MÖTET

Doktoranderna Sara Burge och Helena Björelus

FORSKNING

En sammanfattning av AKKtiv 20 år

Logopedförbundets ordförande omvald

- Kerstin Wiström om fokus framåt

Ges ut av
Logopedförbundet

Nio nya ledamöter bildar tillsammans med två omvalda ledamöter och ordförande Kerstin Wiström Logopedförbundets styrelse för mandatperioden 2026-2029.

10

FOTO: MAJA JÄGERVALL

14

FOTO: LOGOPEDFÖRBUNDET

I detta nummer möter vi doktoranderna Sara Burge och Helena Björelus i ett samtal om deras väg till doktorandstudier och fördelarna med att fortsätta jobba kliniskt.

INNEHÅLL

4. Aktuellt - Ny hemsida Logopeden
6. Aktuellt - Förbundsmötet
8. Aktuellt - Ordförande Kerstin Wiström
10. Aktuellt - Nya styrelsen
12. Tema - Klinisknära forskning
14. Mötet - Doktorander på Danderyd
18. Forskning - Kartläggning AKK
20. Forskning - AKKtiv 20 år
24. Forskning - Två nya avhandlingar

Tidningens tema är: klinisknära forskning. När forskning sker nära verksamheter tycks vägen till implementering bli kortare.

12

FOTO: ADOBE STOCK

REDAKTÖRERNA

logopeden@logopedforbundet.se

I och med förbundsmötet har vi en omvald ordförande och en ny styrelse för Logopedförbundet för kommande treårsperiod, mer om detta i tidningen. Temat för nummer 2 är klinisknära forskning. Läs om doktoranderna som kombinerar forskning och kliniskt arbete. AKKtiv fyller 20 år, vilket uppmärksammas i tidningen med en tillbakablick och fokus framåt. Tidningens redaktörer önskar dig en fin sommar och på återseende i höst.

MAJA JÄGERVALL

STINA LINDKVIST

FOTO: KAJSA SÖDERHJELM

FOTO, FRAMSIDA: KERSTIN KARLSSON

Logopeden

LOGOPEDFÖRBUNDET

Box 1419
111 84 Stockholm
08-442 44 60
www.logopedforbundet.se

ANSVARIG UTGIVARE:

Kerstin Wiström
076-030 49 76
kerstin.wistrom@logopedforbundet.se

TRYCK:

Linderoths tryckeri

REDIGERING OCH LAYOUT:

Stina Lindkvist

REDAKTÖRER:

Maja Jägervall och Stina Lindkvist
logopeden@logopedforbundet.se

VETENSKAPLIG REDAKTÖR:

Signe Tonér
logopedenva@logopedforbundet.se

Redaktionen förbehåller sig rätten att språkligt ändra och förkorta bidrag.

UTGIVNINGSPLAN 2026:

Nr	Manusstopp	I brevlådan
3	27 augusti	18 september
4	12 november	5 december

Prenumerationspris: 350,- / år
Utanför Sverige: 350,- / år

ANNONSPRISER: (inkl moms)

Plats-, kurs- och produktannonser	Pris
Storlek	
1/1-sida	10 800,-
1/2-sida	7 300,-
1/4-sida	5 100,-

WEBBANNONSER:

Logopeden.se
440 x 1212 pixlar 3250,-
3 veckor för produktannonser,
platsannonser till sista ansökningsdag

ANNONSER SÄNDES TILL:

logopeden@logopedforbundet.se

EN KÅR SOM SYNS

Logopedförbundets förbunds möte 2026 är avklarat. Riktning och budget är spikat för de kommande tre åren och vi välkomnar en nästan helt ny styrelse. Jag har fått äran att representera förbundet ytterligare en mandatperiod och ämnar göra mitt bästa för att förbundet ska fortsätta att utvecklas och vara ett förbund som våra medlemmar känner stolthet över att vara en del av. Förbunds mötet är vår högsta beslutande organ och en viktig demokratisk process. Det är också en fest, en tillställning. Engagerade och peppade logopeder från hela landet får en hel dag tillsammans att diskutera, skratta och umgås. Inte så torrt som man skulle kunna tro. Man får lyfta blicken, fundera över kåren i sin helhet och sätta den i en större kontext. Det kan till och med kännas lite mäktigt. I år passade vi ju dessutom på att fira att förbundet fyller 60 år, så det var lite extra pompa och ståt. De första logopederna tog examen för 61 år sen, så förbundet har verkligen alltid funnits där. Det går inte att separera yrkets och förbundets historia, de är så sammanflätade. Det är tydligt när man blickar tillbaka på vår historia att förbundet alltid har drivits av logopeder som har vurmat för att utveckla vår profession men också för att värna om medlemmarnas bästa. Sen är det klart att förbundet har utvecklats under åren i takt med att kåren har vuxit. I dag har vi andra resurser och det speglar sig i vad vi har möjlighet att göra, samtidigt som vi förblir ett förbund som drivs av frivilligkrafter. Arbetet utförs inte av ett avlönat kansli av experter. Det görs av dig och mig och våra kollegor. Det sätter krav på oss, men det är också rätt fint.

"Det går inte att separera yrkets och förbundets historia, de är så sammanflätade."

Jag har många tankar inför de kommande tre åren och ser verkligen fram emot att få diskutera dem med både styrelsen och er i lokalföreningarna. Det är ju i

samtalen det händer. Vi ska fortsätta på inslagen linje och vara ett förbund och en kår som syns. Jag bär med mig känslan av glatt engagemang och stolthet från förbunds mötet rakt in i sommaren, och önskar dig detsamma.

FOTO: KERSTIN KARLSSON

Kerstin Wiström

Ordförande i
Logopedförbundets styrelse
kerstin.wistrom@logopedforbundet.se

Ny hemsida för Logopeden

Logopeden har fått ny webb. Från och med nu hittar du tidigare nummer samt aktuella artiklar på: www.srat.se/logopederna/tidningen-logopeden

29 april samt i maj publicerades flera artiklar från Operation smiles projekt "speech on wheels" i Ghana. Ta del av historien bakom projektet och läs dagböcker från både Ghana och Sverige på Logopedens hemsida.

LOGOPEDER SÖKES

Vill du leda språk- och kommunikationsgrupper i Afasiförbundets regi? Afasiförbundet har lanserat en ny satsning som ger lokal- och länsföreningar möjlighet att söka ekonomiskt stöd för att genomföra Språk- och kommunikationsgrupper med logoped för personer med afasi eller DLD. Det går även bra att söka som logopedstudent på termin 7/8. Kontakta Afasiförbundet för mer information på info@afasi.se

DU FÖLJER VÅR
LOGOPEDFÖRBUNDET?

logopedforbundet_sverige

KONFERENS

DLD/språkstörning och dyslexi genom livet

I mars 2026 arrangerade Logopedkliniken vid Danderyds sjukhus konferensen "DLD/språkstörning och dyslexi genom livet", med 215 logopeder från hela landet och 11 utställare. Under två dagar belystes DLD och dyslexi ur forsknings-, kliniska och samhällsrelaterade perspektiv. Nationella och internationella forskare medverkade, liksom personer med egen erfarenhet av språkstörning och dyslexi. Föreläsningarna lyfte utvecklingen över tid, konsekvenser och stödsatser i praktiken. Ett tydligt budskap var att vården är ojämlik och att mer omfattande insatser behövs i alla åldrar. Konferensen avslutades med ett panelsamtal med olika samhällsaktörer samt medverkan av Prins Carl Philip. Stort tack till arrangörerna för givande dagar.

MARIA KRÜGER VAHLQUIST

KONFERENS

Nätverkande för logopeder i ett lärandeuppdrag

I mars arrangerades en nationell nätverksträff för logopeder i förskola och skola. Sandvikens skollogopeder bjöd in och över hundra logopeder kom till Gävle. Huvudfokus var logopederna som en kompletterande kompetens i ett lärandeuppdrag. Programmet bjöd även på forskning om läsning och chefsperspektiv på logopedkompetens. Mångårig erfarenhet av logopeder i förskola och skola delades av logopederna Barbro Bruce och Katarina Nygren vars inledning satte i gång många nya tankebanor hos deltagarna.

ELIN HÄLLHOLM

FOTO: LOGOPEDFÖRBUNDET

BHV-logopedier i framkant

- BANAR VÄG FÖR TIDIGA OCH KONKRETA
KOMMUNIKATIVA INSATSER FÖR BARN 0-3 ÅR

Projektet inom barnhälsovårdslogopedi i Region Örebro, "Främjande och förebyggande språkstödsinsatser för barn" startade i maj 2023. Tillgången till logopedkompetens inom Barnhälsovården (BHV) och i Regionens barnhälso-team har varit ojämn. Projektet har möjliggjort ett helhetsperspektiv där vård och förskola arbetar mot gemensamma mål. Sambesök med BHV-sjuksköterska och enskilda logopedbesök på BVC har bidragit med kompetenslyft och stärkt samverkan samt gett vårdnadshavare individanpassad stöd med konkreta råd och övningar. Utifrån barnets behov har direkta och specifika tidiga insatser erbjudits för att stimulera utveckling av kommunikation och språk.

I linje med tidiga insatser har logoped i samverkan med kommunernas Familjecentraler (FC) informerat småbarnsfamiljer om utveckling av kommunikation och språk. I ett fördjupat samarbete på några utvalda FC:er genomförs en satsning på föräldrautbildningen AKktiv KOMiTiD, med målet att ytterligare stärka stödet till små barn med kommunikationssvårigheter. Projektet avslutas till sommaren 2027.

DANIELA FAGERHOLM, JOHANNA KARLHAGER & YVONNE RINKEHOLT KILSTRÖM

ANNONS

Nationell konferens i logopedi

12-13 november 2026
Forum Medicum, Lund

KURS

Djupdykning i svalget

Lite penetration som snabbt sväljs undan är normalt. Salivsjöar vill vi däremot inte ha liggandes nere i larynx. Logopederna Lizett Norin och Per Martell vävde ihop den senaste forskningen kring bedömning av dysfagi med sin långa praktiska erfarenhet under den digitala kursen "FUS steg 1" den 12:e maj. Kursen hölls i Logopedförbundets regi för att belysa de nya kliniska riktlinjerna för flexibel endoskopisk undersökning av sväljning. "Steg 2" för FUS-lärlingarna blir att under handledning i sina egna verksamheter lära sig styra endoskopet genom näsan på friska frivilliga.

VERKSAMHET

Logopedcheferna har utsett ny styrelse

Logopedchefsföreningen har i april valt ny styrelse för föreningen. Nuvarande styrelse utgörs av ordförande Patrik Kullebjörk, Carina Aronsson, Ulrica Carlsson, Therese Engström och Ann-Sofie Taleman. Logopedchefsföreningen är en sammanslutning för chefer för logopedverksamheter i hälso- och sjukvården. Föreningens syfte är att främja nationell samsyn i verksamhetsfrågor och stärka medlemmarnas chefs- och ledarskap.

Förbundsmöte

22 MAJ | STOCKHOLM

Deltagarna vid förbundsmötet.

22 maj samlades delegater från hela landet för förbundsmöte i ett soligt Stockholm. Dagen genomstrålades av engagemang och en stark känsla av gemenskap bland alla deltagande logoped.

Kerstin Johansson invigningstalade om sina erfarenheter av samverkan med andra professioner i olika sammanhang och vikten av IPL (interprofessionellt lärande) under logopedutbildningen. Hon överraskades sedan med att tilldelas Svenska Logopedpriset 2026. En chockad och rörd Kerstin tog emot sitt diplom till publikens jubel.

Astrid Frylmark valdes till mötesordförande och förbundsordförande Kerstin Wiström redogjorde för styrelsens verksamhetsrapport och revisionsberättelsen röstade förbundsmötet för ansvarsfrihet för styrelsen.

Studentuppsatspriset till Gunnar Bjuggrens minne

delades ut till tidigare logopedstudenterna Ellen Joyce, Mercy Chepngeno och Alana York. De tog emot priset för sin uppsats som belyser lärares upplevelser av att undervisa elever med språkstörning.

Efter genomgång av stadgeändringar, motioner och propositioner presenterade valberedningen deras förslag till ordförande samt ny styrelse för mandatperioden 2026-2029. Förbundsmötet röstade enligt valberedningens förslag och Kerstin Wiström valdes om till ordförande i ytterligare tre år. Likaså gällde valberedningens förslag till styrelse och mer information om styrelsemedlemmarna, åtta nyval och två omval, kan du läsa om på sidorna 10-11. De står nu redo att ta sig an kommande mandatperiod med stort engagemang och nyfikenhet inför styrelsearbetets olika arbetsuppgifter.

TEXT OCH BILD: MAJA JÄGERVALL

**En mycket glad och rörd
Kerstin Johansson tog emot
Svenska logopedpriset.**

Nominering Svenska logopedpriset

PRISTAGARE: KERSTIN JOHANSSON

"Kerstin har varit verksam som logoped sedan 1989 och har genom ett långvarigt kliniskt, akademiskt och pedagogiskt arbete gjort betydande insatser för svensk logopedi, särskilt inom dysfagiområdet.

Genom sitt arbete har hon bidragit till utveckling av metoder för identifiering, prevention och intervention vid sväljsvårigheter hos äldre samt stärkt logopedins roll inom vård och omsorg. Som uppskattad lärare, handledare och kursansvarig har hon generöst delat sin kunskap med nya generationer logopeder. Kerstin är en förebild som med uthållighet, integritet och starkt evidensfokus har bidragit till logopedprofessionens utveckling och genomslag.

Detta gör Kerstin till en mycket värdig vinnare av Svenska Logopedpriset."

Nominering Uppsatspriset till Gunnar Bjuggrens minne

PRISTAGARE: ELLEN JOYCE,
ALANA YORK OCH MERCY CHEPNGENO

"Uppsatsen belyser lärarens upplevelser av att undervisa elever med språkstörning och är ett gott exempel på hur undersökningar av närliggande professioners attityder och upplevelser kan bidra till den logopediska kunskapsbasen. Uppsatsen syftar till likvärdig utbildning för personer med DLD och har hög relevans för logopeder i pedagogisk verksamhet."

Uppsatsens namn: "Man famlar lite i mörkret": Lärares erfarenheter och upplevelser av att arbeta med barn med språkstörning.

.....
Chepngeno, M., Joyce, E., & York, A. (2023). "Man famlar lite i mörkret" : Lärares erfarenheter och upplevelser av att arbeta med barn med språkstörning.

**Ellen Joyce och Mercy Chepngeno tog
emot Uppsatspriset. Alana York kunde
inte närvara vid prisutdelningen.**

Omvald som ordförande

KERSTIN WISTRÖM FORSTÄTTER TRE ÅR TILL

I sex år har Kerstin Wiström lett Logopedförbundet som ordförande och vid förbundsmötet omvaldes hon för ytterligare en mandatperiod.

Vi ställde tre frågor till Kerstin om uppdraget och framtiden.

Du är omvald som ordförande i ytterligare tre år, hur känns det?

– Fantastiskt! Det är verkligen en ära att få företräda vår kår. Man kanske skulle kunna tänka att det borde kännas övermäktigt och hopplöst att göra vår röst hörd inom svensk hälso- och sjukvård men det känns inte så. Mycket har jag att tacka de två fina styrelser som jag har haft äran att arbetsleda. Drivna och kompetenta människor som har bidragit med så mycket och som har gjort mitt jobb så roligt. Jag ser fram emot att göra det här i tre år till.

Vad är det bästa med jobbet?

– Bland det bästa jag vet är att få komma ut och träffa lokalföreningarna. Jag blir alltid så glad, imponerad och taggad när jag hör om det arbete som sker lokalt. Utöver det så är det kul att ha ett så varierat jobb, ena dagen kan jag sitta hemma och läsa in mig på en ny utredning, andra dagen kanske jag träffar någon på Regeringskansliet. Det blir aldrig långtråkigt.

Hur ser du på Logopedförbundets fortsatta utveckling?

– Logopedförbundet fortsätter hela tiden att växa även om det i samhället inte är lika självklart att gå med i facket som det var tidigare. Det tror jag är för att vi har kloka medlemmar som ser vikten av ett fackligt medlemskap, att vi har medlemsnyttan i fokus och att vi gör vad vi kan för att lyfta de frågor som är viktiga för våra medlemmar. Vi ska förvalta det förtroendet väl. Så de kommande åren ska vi fortsätta kroka arm med viktiga samarbetspartners och fortsätta armbåga oss fram i samtal där logopedins röst saknas. Vi behöver även fortsätta lyfta logopedin på högsta nivån inom svensk hälso- och sjukvårdspolitik. Men framförallt ska vi fortsätta vara ett förbund där vi alla känner att vi har nära till varandra.

FOTO: KERSTIN KARLSSON

Se aktuella
kostnadsfria
webbinarier
på hogrefe.se

Test & metoder för dig som är logoped

CAT-S för bedömning av afasi

CAT-S, Comprehensive Aphasia Test, svensk version, är ett heltäckande afasitest som består av Kognitiv screening, Språkligt testbatteri och frågeformuläret AIQ-S (Aphasia Impact Questionnaire).

Klinisk handbok i afasirehabilitering

En aktuell handbok som ger guidning och praktiskt stöd till logopeder som arbetar med afasirehabilitering.

Nomine benämningstest för 6–11-åringar

Ett bildbaserat benämningstest som prövar barns produktiva ordförråd. Testet är utvecklat och normerat i Sverige.

NRDLS språktest för 2–7-åringar

NRDLS, The New Reynell Developmental Language Scales, svensk version, är utvecklingsskalor för bedömning av förståelse och produktion av språk.

Dico Cards, 26 par verbkort

För språkträning och språklig rehabilitering.

NYHET! En **BROSCHYR** där Hogrefes test & metoder för kartläggning och träning av läs- och skrivförmåga är samlade.

Ladda ner den på hogrefe.se.

Läs mer på hogrefe.se

Hogrefe Psykologiförlaget har en lång tradition av att utveckla, anpassa och publicera test och metoder baserade på forskning och vetenskap.

 hogrefe

Logopedförbundet

2026-2029

Vid förbundsåret 22 maj valdes Logopedförbundets nya styrelse som består av nio nya ledamöter och två som omvalts.

Vi ställde två frågor till var och en av dem:

1. Varför är just du ny ledamot i Logopedförbundets styrelse?
2. Vad ser du mest fram emot under kommande mandatperiod?

JOHAN SVENBE

Borås (Nyval)

Södra Älvsborgs sjukhus

1. Logopedin går inte framåt utan att vi logopeder driver den själva. Det går alldeles för långsamt och i vissa fall bakåt så jag ser det som jätteviktigt att vara med.
2. Nästa steg i utvecklingen av logopediska ST-tjänster.

TORUNN LILJEGREN

Göteborg (Nyval)

Logopedkontakt Väst

1. Jag ställer upp för att jag ser ett stort behov av att lyfta vår profession och den nytta vi gör i alla de olika sammanhang där vi finns. I tider av åtstramningar och oro ser jag att vi behöver synas mer eftersom vi annars riskerar att försvinna i indragna tjänster och andra prioriteringar. Som person har jag svårt att vara tyst om frågor som berör mig och jag hoppas kunna hjälpa till att se till att vi som profession och vår samlade kunskap får större plats i den allmänna samhällsdebatten.
2. Jag ser fram emot att lära mig från insidan hur Logopedförbundet fungerar och att få träffa kollegor från olika delar av landet och med olika bakgrund och kunskaper. Sen ser jag också fram emot att jobba tillsammans för frågor som jag känner starkt för.

SARA HILDING JOHNSON

Lund (Nyval)

Habiliteringsmottagning Vuxna Lund, Region Skåne

1. Jag gick en utbildning i kommunikation och ledarskap i höstas och då lovade jag mig själv att aldrig ducka för sådana här utmaningar mer. Så när jag fick frågan av valberedningen kände jag direkt att jag ville tacka ja. Jag har arbetat länge i skolans värld men bytte nyligen till vuxenhabilitering och är alltid nyfiken på hur processer kan förändras och förbättras.
2. Jag ser fram emot att träffa logopeder i olika delar av Sverige och i yrkets olika områden - jag tror att det finns bra idéer och lösningar som vi kan sprida i yrkeskåren, oavsett om vi jobbar i skola, på sjukhus eller vad som helst..

KATARINA ANDREASSEN

Falkenberg (Nyval)

Logoped med Specialpedagogiskt uppdrag på förskolor, Falkenbergs kommun

1. Jag hoppas kunna bidra med erfarenhet från flera olika verksamheter då jag senaste åren arbetat i både region och kommun på olika tjänster. Har arbetat som logoped men även haft tjänster utifrån min logopedkompetens som metodutvecklare inom demens och specialpedagogik.
2. Vill sprida kunskap kring vad logopeder kan bidra med och stärka logopeders ställning i fler kommunala verksamheter så som förskola, skola och äldreomsorg. Ser också fram emot att arbeta med påverkansarbete gentemot politik och myndigheter.

Landets styrelse

GUSTAV WILLÉN NORDGREN

Gävle (Nyval)

Gävle sjukhus, region Gävleborg

1. Jag har under senaste åren haft en del arbete med kollegor i vår region kring tillgängligheten av logoped för utsatta patientgrupper. I och med det valde en kollega att nominera mig. Jag ser fram emot att kunna jobba med liknande frågor på en högre, och förhoppningsvis även mer inflytelserik nivå.

2. All typ av utvecklings- och påverkansarbete för att främja vår kår finner jag givande och intressant. Så att få ta del av en bredare kunskap och se det i ett större sammanhang tror jag kommer bli väldigt lärorikt och roligt. Så hoppas jag att i det kunna bidra med något till vårt yrke framöver.

JULIA ANDERSSON

Umeå (Omval)

Umeå kommun

1. Jag vill fortsätta engagera mig därför att logopeders kompetens fortfarande är underutnyttjad i många delar av samhället, särskilt i skolan. Jag tror verkligen att vi behöver fortsätta jobba gemensamt för att fortsätta lyfta vikten av logopedisk kompetens i förskola och skola och att vi behöver göra det samlat som profession för mer tyngd och kraft i vårt påverkansarbete.

2. Jag ser fram emot att fortsätta påverka nationella processer, särskilt i ljuset av den pågående elevhälsoutredningen och den ökade politiska uppmärksamheten kring språk och läsning. Det finns ett momentum nu och möjligheter samtidigt som det är tufft på många håll runt om i landet med indragna tjänster. Jag vill vara med och se till att logopeders perspektiv inte tappas bort.

WILMA LILJA

Norsjö (Omval)

Norsjö kommun, men kommande doktorand Linköpings universitet

1. Jag vill fortsätta engagera mig för att det har varit så otroligt kul att vara med i styrelsen och kunna göra skillnad för vår logopedkår. I dagsläget är jag skollogoped vilket gör att mitt intresse ligger lite extra i att få in logopeder i pedagogiska verksamheter.

2. Det ska bli spännande att se hur det är att vara fackligt engagerad under ett valår och hur det påverkar vårt arbete. Det ska också bli väldigt kul att få samarbeta med nya personer och ta del av nya perspektiv

JONAS WALFRIDSSON

Stockholm (Nyval)

Danderyds sjukhus, region Stockholm

1. Det var hedrande att få förfrågan och jag känner att jag, efter 15 år som kliniskt verksam, förhoppningsvis har en del intressanta insikter och förslag att bidra med i styrelsen. Jag har tidigare suttit med i Svenska Dyslexiföreningens styrelse och har därigenom viss erfarenhet av styrelsearbete.

2. Inte minst att få samverka med logopeder med andra kompetenser och erfarenheter och se hur vi kan driva på för det logopediska kunnandet, som ju är stort, ska komma att värdesättas än mer i samhället.

FILIPPA ALESAND LUNDIN

Stockholm (Nyval)

Logopedteamet, Tumba

1. Jag har under flera år engagerat mig ideellt i studentrörelsen på lokal nivå vid Linköpings universitet och nu senast nationellt i SFS. Jag är ny ledamot för att jag vill vara med och göra skillnad för mina kollegor landet över.

2. Mitt engagemang för studenter och högre utbildning brinner fortfarande. Jag ser fram emot att öka attraktiviteten för logopedyrket nationellt, högre antal sökande till utbildningarna och mer samverkan över lärosätenas gränser (om man får drömma). Utöver det långtar jag såklart till att lära mig nya saker om min profession och förhoppningsvis sprida kunskapen vidare i samhället.

JULIA GRANATH

Norrköping (Nyval)

Utredare/forskningsassistent Linköpings universitet

1. Jag hoppas att jag blev nominerad för att jag har uppvisat engagemang och vilja att förändra från fackligt håll. Jag har varit fackligt engagerad i några år hos min arbetsgivare Norrköpings kommun, vilket har bjudit på en och annan utmaning. Att jag valde att tacka ja till nomineringen är för att jag har ett starkt engagemang för framförallt logopeder i pedagogisk verksamhet. Logopeder i skola och förskola borde vara självklart.

2. Jag ser fram emot att lära mig och göra nya saker. Det är kanske det bästa jag vet.

JERKER FRANZÉN

Linköping (Nyval)

Logopedmottagningen Linköpings universitetssjukhus

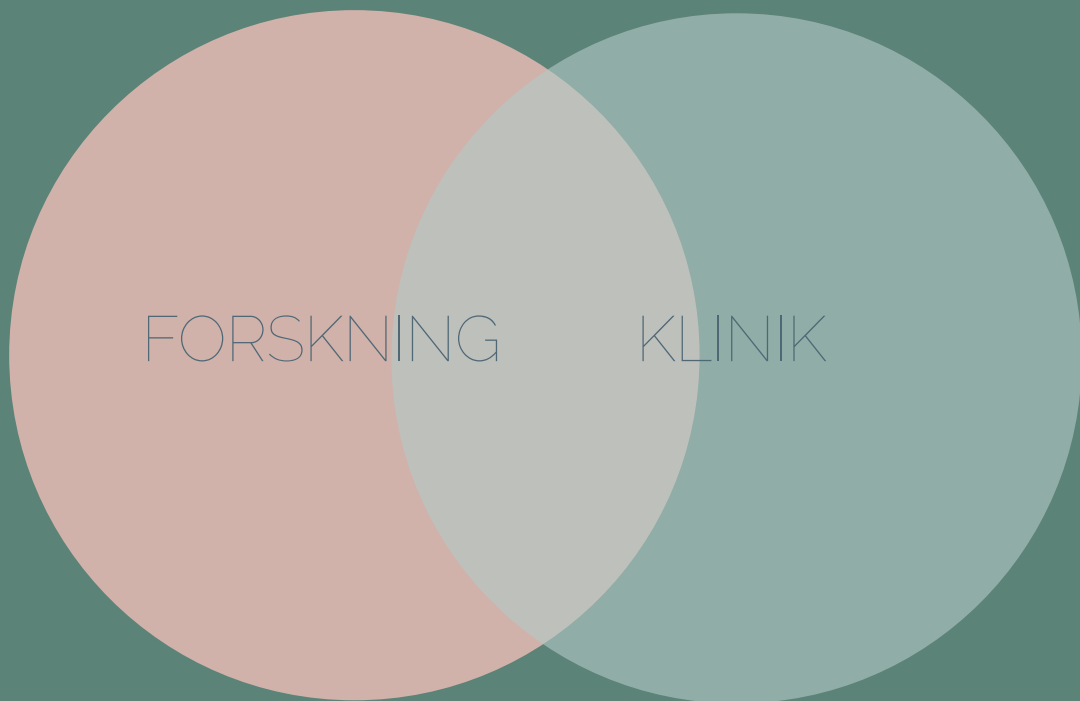
1. Jag har ett ganska stort fackligt engagemang inom SRAT sedan tidigare och tror därför att jag har många nyttiga erfarenheter från den världen som jag kan ta med mig in i styrelsearbetet för Logopedförbundet. Exempelvis tycker jag mig ha en viss inblick i hur olika typer av beslut fattas på olika nivåer och jag har även en del idéer om hur man kan bedriva betydelsefullt påverkansarbete.

2. Något som verkligen engagerar mig är när jag ser något som inte fungerar och att sen försöka göra något åt det. Det finns idag en hel del utmaningar inom logopedyrket och förhoppningsvis kan jag få föra upp vissa frågor på agendan och få vara med och bidra till en positiv förändring.

FOTO GUSTAV WILLÉN NORDGREN: PRIVAT
FOTO FILIPPA ALESAND LUNDIN: PRIVAT
ÖVRIGA FOTON: MAJA JÄGERVALL

TEMA

Kliniknära forskning

Vi möter två doktorander på Logopedkliniken på Danderyds sjukhus som ser stora fördelar med att kombinera sina doktorandstudier med kliniskt arbete. Bland annat upplevs vägen till implementering av forskning bli kortare. AKKtiv, som firar 20 år i år, är ett mycket gott exempel på att vägen mellan forskning och praktisk användning inte behöver vara så lång. Gunilla Thunberg och medarbetare ger oss en översikt. Du kan också läsa om två AKK-enkäter och två nya avhandlingar som förhoppningsvis också kan få klinisk tillämpning.

VÄGEN TILL

Doktorandstudier

Vi ställde tre frågor till tre logopeder med olika vägar till sina doktorandstudier.

1. Hur såg din väg till att bli doktorand ut?
2. Vad är ditt forskningsområde?
3. Har du något tips till den som vill doktorera?

FOTO: PRIVAT

CARIN GUSTAFSSON

Logoped/Doktorand
Högskolan Kristianstad

1. Jag drivs av att lära mig nytt, behöver få utrymme reflektera i arbetet samt vill bidra till en bättre vård. Redan under grundutbildningen kom idén att doktorera och sedan dess har jag utforskat lite olika möjligheter. Idag är jag glad över att jag väntade tills rätt projekt, handledare, doktorandmiljö och finansiering kom samlat, samtidigt som jag hann skaffa mig en god klinisk erfarenhet under tiden.
2. Min forskning handlar om att göra samtal om levnadsvanor mer tillgängliga och personcentrerade för personer med intellektuell funktionsnedsättning och bedrivs i samarbete med personer med levd erfarenhet enligt funktionsrättsrörelsens princip "Inget om oss, utan oss!"
3. Våga tänk bortom den "klassiska" logopedin. Mitt ämne är vårdvetenskap inom området personcentrerad för hälsa och välbefinnande. Här passar min logopediska kompetens och kliniska erfarenhet inom språk, kommunikation och AKK in alldeles perfekt.

FOTO: EBBA BILLSTRÖM

ELIN HÄLLSTRÖM

Logoped/Doktorand
Luleå tekniska universitet

1. Jag hade arbetat som forskningsassistent under utbildningen, och efter examen publicerade vi vårt magisterarbete som en vetenskaplig artikel med hjälp av vår handledare. De erfarenheterna gjorde mig sugen på att börja doktorera. Tjänsten jag har nu utlystes som en vanlig doktorandtjänst.
2. Psykologi. Mitt projekt handlar om morfologisk träning för att förbättra läs-, skriv- och språkförmågan hos lågstadielever. Med bakgrund från skollogopedi passade det jättebra.
3. Doktorandannonser är väldigt sällan skrivna för specifikt logopeder, men ofta passar logopedkompetensen bra i ämnen som till exempel psykologi, (special)pedagogik, folkhälsa, rehabilitering, omvårdnad... med mera. De som annonserar vet bara inte alltid om det, så du kan behöva skriva fram det själv. En logopedisk bakgrund passar väldigt bra i många fler ämnen utöver forskningsämnet "logopedi".

FOTO: PRIVAT

KARIN SANDBERG

Logoped/Doktorand
Högskolan Dalarna

1. Jag började läsa en master 2021 (på fritiden) och hittade sen en lämplig handledare. Vi började snart prata om att området behövde utforskas mer och att det kanske var något för mig. Det ena ledde långsamt till det andra. 2023 fick jag viss finansiering och 2024 blev jag antagen till en licentiatexamen. I höstas fick jag finansieringen klar så nu är planen disputation. Jag jobbar kvar kliniskt på halvtid så det tar många år, men kombinationen passar mig.
2. Språkstimulerande stöd och jämlikhet i språkliga stödinsatser för barn i migrerade familjer.
3. Kanske skynda långsamt? Jag hade kunnat börja tidigare (examen 2009), men är glad över all klinisk erfarenhet jag har med mig nu och att jag hann prova flera områden så jag sen kunde nischa in mig på det jag tyckt varit roligast. Och - ge inte upp! Jag och mina handledare fick många "nej" på anslagsansökningar innan jag till slut fick full finansiering.

Generöst klimat

– underlättar forskning på Logopedkliniken

Helena Björeljus och Sara Burge är båda doktorander med sin kliniska vardag på Logopedkliniken på Danderyds sjukhus. Logoped Birgitta Rosén är deras klinikchef. Vi möts i ett samtal om deras väg till doktorandstudier och om forskningsmiljön på Danderyds sjukhus.

TEXT: STINA LINDKVIST

För några år sedan fanns ingen doktorand inom logopedi på Logopedkliniken, nu finns det sex stycken.

– Det finns inga forskartjänster för logopeder så alla doktorander har fått söka olika vägar för att komma igång med sina doktorandstudier. För vissa har det varit snårigare än för andra, säger klinikchef Birgitta Rosén.

Lång väg till doktorandstudier

Helena Björeljus blev intresserad av forskning redan i början av sin logopedutbildning. Med en bakgrund som mimskådespelare och 25 år inom teaterns värld påbörjade hon sin utbildning till logoped senare i livet, men redan när hon gjorde det första lilla forskningsprojektet på utbildningen tändes idén om att det var forskning hon ville hålla på med.

– Jag fick samma påslag som när jag gjorde något kreativt inom teatern, berättar Helena.

I september i år ska Helenas avhandling vara

"Jag visste redan då att jag ville fortsätta titta på samband mellan generell motorik och talmotorik, men det är ett smalt område så att hitta handledare var inte lätt."

klar, men vägen dit har varit allt annat än kort. Redan under utbildningen gick hon sommarforskar skola, direkt efter avslutad utbildning 2009 lästes statistikkurser in och ett år senare påbörjades masterprogrammet. Sedan hände livet och det dröjde till 2014 innan avklarad masterexamen. Specialisttitel inom motoriska talstörningar hos barn följde och därefter kampen för att få till doktorandstudier.

– Jag visste redan då att jag ville fortsätta titta på samband mellan generell motorik och talmotorik, men det är ett smalt område så att hitta handledare var inte lätt, säger Helena Björeljus.

Trots stort stöd från sina chefer lyckades Helena inte hitta någon handledare och bestämde sig istället för att skriva sin egen projektbeskrivning och söka etisk prövning.

Helena ser flera anledningar till att bitarna till slut föll på plats till 2021 när doktorandstudierna äntligen påbörjades. När Logopedkliniken bytte

MÖTET

Tema: Kliniknära forskning

klintillhörighet uppkom möjligheten att söka FOU-medel. En ny och positiv inställning prefekt godkände den etiska ansökan. Via en tandläkar-kollega på arbetsplatsen fick Helena kontakt med en docent inom pedodonti som var intresserad av att handleda doktorandarbetet.

Via alla de kontakter som Helena etablerat under åren lyckades hon sedan knyta ytterligare tre handledare till sitt projekt.

– Man kan verkligen säga att mitt doktorandprojekt är tvärvetenskapligt, med handledare från pedodonti, fysioterapi, lingvistik och neurologi, berättar Helena.

Masterprojekt blev doktorandprojekt

Sara Burge visste tidigt att hon ville hålla på med

"Tack vare ett nära samarbete med KI kunde min chef fånga upp mitt intresse för en klinisk fråga och göra något praktiskt av det."

forskning. Redan som barn älskade hon att föra statistik. Hemma vid middagsbordet kunde Sara berätta: "Kalle blev utskickad ur klassrummet 13 gånger idag" för det hade Sara räknat och fört statistik över.

Efter logopedexamen 2009 fortsatte Sara att läsa kurser på avancerad nivå.

– Jag visste att jag ville forska, men hittade inget problem som kändes kliniskt relevant för mig, berättar Sara.

När Sara kom tillbaka till sitt jobb på språkförskola efter en föräldraledighet hade hon en idé om ett projekt och berättade för sin chef att hon ville läsa en master. Denna chef kopplade ihop Sara med Sofia Strömbergsson, docent på Karolinska Institutet (KI) som var intresserad av att göra ett projekt på språkförskola. Det som först var ett masterprojekt, fortsatte sedan med sökta medel som ett doktorandprojekt.

– Tack vare ett nära samarbete med KI kunde min chef fånga upp mitt intresse för en klinisk fråga och göra något praktiskt av det, säger Sara Burge.

Forskningsmiljön på sjukhuset

Danderyds sjukhus är ett av Sveriges största akutsjukhus med flera universitetssjukvårdskliniker som bedriver forskning inom flera områden.

– Även om vi som logopeder ibland känner oss som udda fåglar på sjukhuset så finns det ett stort intresse från sjukhusets sida, vi upplever att de är stolta över det som vi logopeder bidrar med, säger Helena.

I samband med att Logopedkliniken fick sin tillhörighet under neurologikliniken, gjordes ett arbete för att uppfylla kriterierna om att bli en universitetssjukvårdsklinik, vilket i praktiken innebär tillgång till flera forskningsrelaterade funktioner; som exempelvis möjligheten att läsa doktorandkurser på sjukhuset och att använda stöd från sjukhusets statistiker. De är sedan dess också kopplade till sjukhusets avdelning för forskning och utveckling (FOU) och till Karolinska Institutet.

Forskning på Logopedkliniken

På Logopedkliniken finns ett genomgående upplägg där det inom alla diagnosområden finns

Helena Björelus och Sara Burge är båda doktorander med klinisk anställning på Logopedkliniken. Båda ser stora fördelar med att kombinera forskning och kliniskt arbete.

FOTO: STINA LINDKVIST

en så kallad huvudprocessledare. Logopeden som är huvudprocessledare har ett antal timmar varje vecka som ska ägnas åt utveckling och evidensbaserad inom respektive område. De flesta huvudprocessledare är specialistlogopeder och flera av dem även doktorander. Det finns även delprocessledare som ges tid för att läsa in sig på ett mer avgränsat område.

Logopedkliniken har också knutit till sig docent Sofia Strömbergsson från CLINTEC och logopedprogrammet på KI som förenat anställd, vilket upplevs korta avståndet mellan klinisk verksamhet och forskning.

Både Sara och Helena är doktorander med klinisk anställning, vilket innebär att de behåller sin lön som logoped och jobbar kliniskt parallellt med doktorandarbetet. Andel kliniskt arbete varierar, men är ofta ungefär 50 %

– I praktiken fungerar det så att Karolinska Institutet och Logopedkliniken upprättar ett gemensamt avtal om att Logopedkliniken sätter mig till förfogande om jag kan finansiera min tid som doktorand, berättar Sara.

Sara och Helena ser positivt på att befinna sig i en miljö där det både finns flera personer som doktorerar eller ägnar sig åt forskning i olika

sammanhang. De beskriver det som ett lättillgängligt kunskapskapital i en värld med mycket tyst kunskap.

– Alla på arbetsplatsen behöver inte ägna sig åt forskning, men det underlättar med chefer och kollegor som förstår och uppmuntrar. När det finns flera i arbetsgruppen som ägnar sig åt forskning så blir det som en självklarhet, säger Sara.

– Med en så stor klinik som genomför 48 000 besök årligen (2025) känner vi oss förpliktigade att bedriva särskilt kliniskt förankrad forskning, säger klinikchef Birgitta Rosén.

Råd till den som funderar på att bli doktorand

Sara och Helena är överens om att det viktigaste för att bli doktorand är att ha ett stort intresse för sitt ämne. Sara jämför sig själv med en bonde som lever med sin forskning dygnet runt.

– Det är väldigt mycket jobb, så jag skulle tycka det var svårt att doktorera på något som jag är halvintresserad av, säger Sara.

Måste man drivas av intresse och leva med sitt forskningsämne? Eller är det möjligt att se det som ett vanligt jobb?

Helena och Sara menar att det nog finns olika sätt att vara doktorand på.

– Om du suttit här med någon av de andra dok-

"Det är väldigt mycket jobb, så jag skulle tycka det var svårt att doktorera på något som jag är halvintresserad av."

Helena Björelius

Specialistlogoped

Oralmotoriskt Centrum, Specialiserad mottagning för ätande, oral- och talmotorik, Logopedkliniken, Danderyds sjukhus.

Doktorandarbeta: Fokus på att förstå det komplexa samspillet mellan oralmotoriska, tal- och sensoriska funktioner hos barn med tal- och språkljedsstörningar (SSD), särskilt hos barn som remitteras för differentialdiagnostik av orala och talmotoriska svårigheter. Dessa barn uppvisar ofta heterogena profiler, inklusive motoriska talstörningar (MSD), oralmotorisk utvecklingsförsening (ODD) och språkrelaterade störningar (LD).

Handledare: Georgios Tsilingaridis, Hayo Terband, Şermin Tükel och Christina Sjöstrand.

FOTO: STINA LINDKVIST

FOTO: MIKAEL SJÖBERG

Sara Burge

Specialistlogoped

Logopedmottagningen Jakobsberg,
Logopedkliniken, Danderyds sjukhus.

Doktorandarbete: Utvärdering av effekten av behandlingsformen språkförskola utifrån ett ICF-perspektiv, vilket innebär att traditionella mått på språklig funktion kommer att kompletteras med metoder som avser att undersöka även aktivitet och delaktighet. Särskild vikt kommer att läggas vid kommunikativ delaktighet, som i projektet definieras som barnets möjlighet att aktivt utbyta kunskap, information, idéer och känslor med andra barn och med vuxna.

Handledare: Sofia Strömbergsson, Carmela Miniscalco och Anna Eva Hallin

toranderna på kliniken så kanske du hade fått en annan bild. Vi är mer "grävlingsdoktorander", som ramlar ner i ett kaninhål någonstans och tycker det är fantastiskt roligt, säger Sara.

Du behöver alltid vara disciplinerad, organiserad och välstrukturerad och för många räcker det. Du måste inte leva med din forskning dygnet runt, säger Helena.

För att öka möjligheterna att antas till doktorandstudier tipsar Sara och Helena om att ta plats och ha tålamod. Tala om för andra att du vill bli doktorand och våga ta kontakter. De tipsar också om att inte låsa sig vid logopedi, utan att också undersöka till exempel psykologi, lingvistik eller specialpedagogik som vägar till doktorandstudier.

– Jag har tagit kontakt med alla möjliga personer: frågat, vågat vara nybörjare och säga "jag tycker det här är spännande, det vill jag göra". Till slut gav det resultat, säger Helena.

De rekommenderar också att kontakta närmsta lärosäte och undersöka om det finns en möjlighet att bli forskningsassistent eller att göra ett masterarbete knutet till ett aktuellt forskningsprojekt.

– Det kan stundtals vara känslomässigt jobbigt

som doktorand. Att vara masterstuderande har vissa likheter, vilket kan ge en känsla för om man vill fortsätta eller inte, säger Sara.

– Vi får inte glömma att betona hur fantastiskt roligt det faktiskt också är att forska, säger Helena.

Framtid

I september är det dags för Helena Björeljus disputation och hon har redan en plan för vad som händer därefter. Hon har redan flera projekt på gång och vill fortsätta kombinera forskning med kliniskt arbete.

– Jag tycker att glappet mellan forskare och kliniker ofta är för stort, så jag vill gärna vara en brygga mellan klinik och forskning, fortsätter Helena.

För Saras del fortgår doktorandstudier parallellt med det kliniska arbetet. Precis som Helena ser hon en stor vinst i att kombinera de två världarna.

– Forskningen blir mycket roligare när man känner att vägen från det man tar reda på till att det landar i kliniken blir kortare. En läst vetenskaplig artikel blir till en diskussion på ett diagnosgruppsmöte, som landar i att vi ser brister i hur vi arbetar med föräldrar långsiktigt, vilket leder till att vi utvecklar ett sätt att utföra arbetet på, avslutar Sara. ■

"Jag tycker att glappet mellan forskare och kliniker ofta är för stort, så jag vill gärna vara en brygga mellan klinik och forskning."

AKK-intervention

SVENSKA LOGOPEDERS UTBILDNING OCH ERFARENHETER

Nor Ahmed och Daniel Raim har inom ramen för sitt examensarbete vid logopedutbildningen på Göteborgs Universitet sammanställt resultat från två enkäter om AKK, en till yrkesverksamma logopeder och en till Sveriges logopedutbildningar. Enkäterna är en del av ett ESLA-projekt.

TEXT: NOR AHMED OCH DANIEL RAIM, LOGOPEDSTUDENTER VID GÖTEBORGS UNIVERSITET
GUNILLA THUNBERG, UNIVERSITETSSJUKHUSÖVERLOGOPED DART SAMT DOCENT OCH LEKTOR VID GU
MAJA SIGURD PILESJÖ, LOGOPED OCH DOCENT VID SYDDANSK UNIVERSITET

Under 2024 bildades det en expertgrupp för AKK under ESLA (European Speech and Language Association), som är den europeiska paraplyorganisationen för logopeder. Man beslutade att som första aktivitet kartlägga hur det ser ut med utbildning inom AKK-området i medlemsländerna och hur logopeder arbetar med AKK i varje enskilt land. Förhoppningen är att resultaten ska kunna bidra till framtida policyutveckling och stärka kvaliteten inom AKK både i Sverige och Europa.

Examensarbete vid Göteborgs universitet

Inom ramen för denna kartläggning utfördes ett examensarbete vid Göteborgs universitet som sammanställde resultaten från kartläggningen. Studien bygger på två enkäter: en till yrkesverksamma logopeder och en till programansvariga vid Sveriges logopedutbildningar. Totalt deltog 131 logopeder och fem av sex lärosäten.

Stora skillnader mellan logopedutbildningarna

Resultaten visar tydliga skillnader mellan utbildningarna. Antalet undervisningstimmar inom AKK varierade från omkring 20 timmar vid ett par lärosäten till cirka 80 timmar vid Göteborgs universitet. Även den verksamhetsförlagda utbildningen skilde sig kraftigt åt – från ingen AKK-relaterad praktik alls till uppemot 400 timmar. Skillnaderna kan vara mindre då frågorna kunde tolkas och besvaras olika, men kan ändå konstateras vara stora.

Olikheterna märktes också inom forskningen. Göteborgs universitet och Linköpings universitet bedrev regelbunden forskning inom området, medan andra lärosäten beskrev forskningsaktiviteten som sporadisk. Detta påverkade också antal examensarbeten som relaterade till AKK-området, där skillnaden också var stor.

Nyexaminerade logopeder känner sig otillräckligt förberedda

Skillnaderna förefaller också påverka hur väl förberedda nyexaminerade logopeder känner sig inför yrkeslivet. Tre fjärdedelar av de nyexaminerade uppgav att de kände sig otillräckligt förberedda för arbete med AKK. Samtidigt framkom att logopeder utbildade vid vissa universitet, bland annat Göteborg, Linköping och Umeå, i lägre grad rapporterade låg förberedelse. En stor majoritet av respondenterna hade därför sökt vidareutbildning efter examen.

Logopedens roll och arbetsmetoder

Studien visar på att logopedens roll inom AKK är mycket bred och omfattar hela processen från bedömning till implementering och uppföljning. De flesta logopeder ansvarar för att välja AKK-metoder, anpassa kommunikationssystem, utveckla ordförråd och stötta patientens språkutveckling. Både låg- och högteknologiska lösningar används. Vanliga verktyg är samtalskortor, bilder, kroppscommunication och TAKK (tecken som alternativ

och kompletterande kommunikation). Kommunikationsappar med avancerade språkssystem används också i stor utsträckning. Logopederna arbetar dessutom aktivt med strategier som AKK-modellering och kommunikationspartnerträning.

Hinder i arbetet

Studien identifierar samtidigt flera betydande hinder. Den största utmaningen är tidsbrist och hög arbetsbelastning. Många beskriver att stora patientgrupper och långa vårdköer gör det svårt att ge tillräckligt omfattande insatser och att följa upp hjälpmedel på ett hållbart sätt. Detta gäller alla grupper men i synnerhet habiliteringslogopederna som sticker ut i undersökningen med avseende på arbetssituation. Bristande kunskap hos närstående, skolpersonal och andra yrkesgrupper försvårar också implementeringen.

Ojämlikt mellan regioner

Ett återkommande tema i fritextsvaren är den regionala ojämlikheten. Respondenterna beskriver hur tillgången

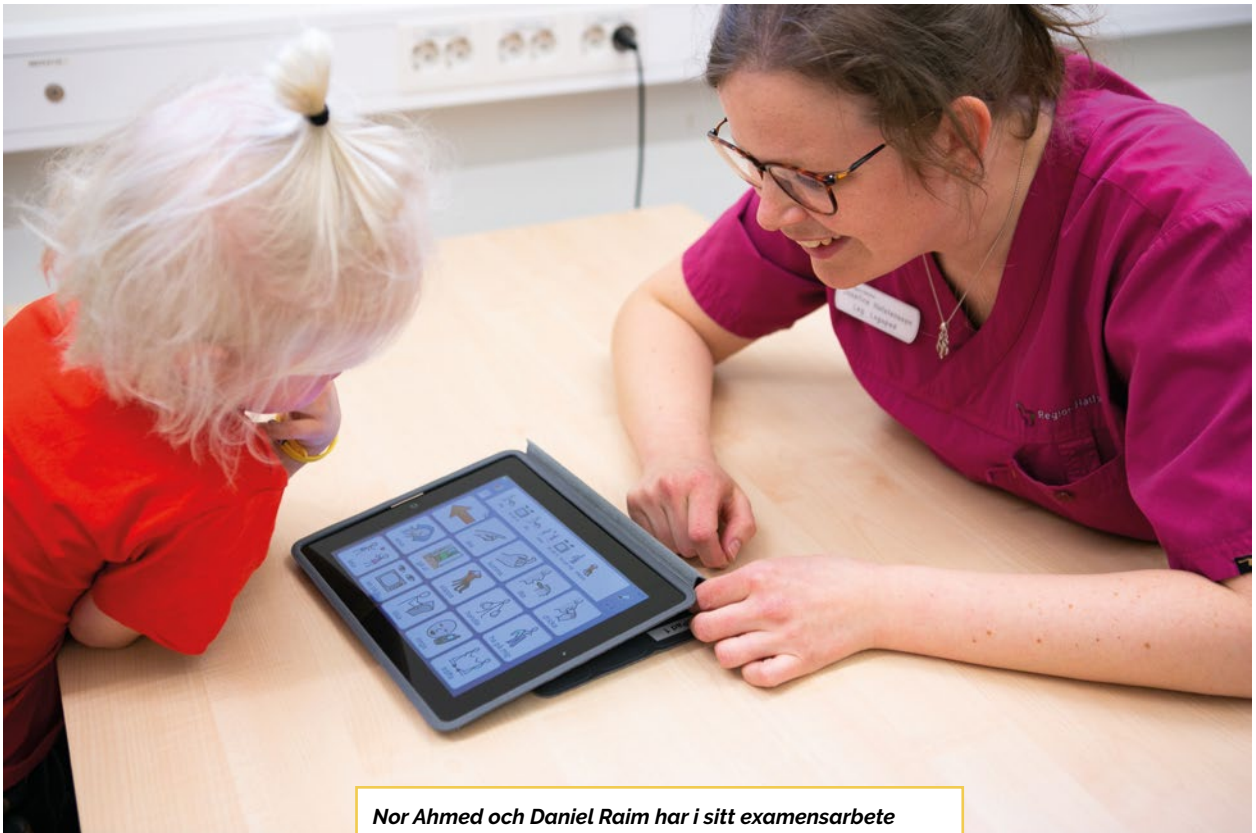
till AKK-insatser och möjligheten att förskriva hjälpmedel varierar kraftigt mellan olika regioner. Flera efterlyser fler logopeder inom elevhälsan och större politisk förståelse för AKK-frågor.

Studien visar även att högteknologiska hjälpmedel ofta riskerar att bli oanvända i vardagen. Respondenter beskriver hur kommunikationshjälpmedel ibland blir liggande i skolmiljöer utan att användas, på grund av bristande kunskap, motivation eller tid hos omgivningen. Det pekar på ett tydligt glapp mellan förskrivning och faktisk användning.

Önskan om utveckling och kliniska riktlinjer

Trots utmaningarna finns en stark framtidstro inom professionen. Många logopeder uttrycker vilja att utveckla nya arbetssätt, exempelvis gruppinsatser och föräldranätverk. Framför allt efterfrågas nationella riktlinjer för AKK för att skapa större likvärdighet i vård och utbildning över landet.

Vill ni läsa hela examensarbetet, hänvisas ni till Göteborgs Universitet, Examensarbete i logopedi, Nor Ahmed och Daniel Raim, Vårterminen 2026

Nor Ahmed och Daniel Raim har i sitt examensarbete sammanställt enkäter som undersöker svenska logopeders utbildning och erfarenhet av AKK-intervention.

FOTO: LOGOPEDFÖRBUNDET

AKKtiv

- AKTIV 20-ÅRING PÅ VÄG UT I VÄRLDEN

AKKtiv (AKK – tidig intervention) fyller 20 år i år och i samband med det sammanfattar Gunilla Thunberg och medarbetare AKKtivs historia och evidensen för insatserna samt blickar framåt.

TEXT: GUNILLA THUNBERG OCH MEDARBETARE
TEXTBEARBETNING: MAJA JÄGERVALL

Efter att ha tittat runt på webben och i litteratur där för 20 år sedan, konstaterades det att det saknades program för tidig kommunikationsintervention på svenska som också fokuserade på AKK. Då startade jobbet och under de år som gått har medarbetare och forskare utvecklat, utvärderat och beforskat fem insatspaket som ger basfärdigheter till föräldrar, personal i skolan, LSS-personal och personliga assistenter. Det började som ett projekt med fem familjer i Göteborg och nu finns det nästan 1000 AKKtiv-utbildade logopedier som utbildar familjer och personal i Sverige men även i andra länder. AKKtiv-insatser har översatts till olika språk och används i Norge, Danmark, Finland, Kroatien och Egypten. I höst påbörjas arbetet med översättning till franska och implementering i Schweiz och Frankrike.

Olika inriktningar på utbildningarna

När det gäller föräldrautbildningarna är KomIgång den mest spridda och används främst inom habiliteringsverksamhet. KOMiTID som vänder sig till yngre barn och kombineras med hembesök tar dock stora kliv framåt. KOMiTID används främst inom barnlogopedi och barnhälsovård. För några år sedan utvecklades också den digitala insatsen KomIgång online på 1177 som kan startas för föräldrar vars barn köar för att utredas eller få insats.

"Det började som ett projekt med fem familjer i Göteborg och nu finns det nästan 1000 AKKtiv-utbildade logopedier som utbildar familjer och personal i Sverige men även i andra länder."

KomIgång online finns tillgänglig i nästan alla regioner i Sverige.

Viktigt stöd från andra organisationer och verksamheter

AKKtiv-insatserna har utvecklats främst med stöd från Allmänna arvsfonden. Utveckling och forskning har skett i samarbete mellan en rad verksamheter i kommuner och regioner i Sverige, privata aktörer och intresseorganisationer. Alla AKKtiv-väglare ingår i ett nätverk där man får information om nyheter, påbyggnadsutbildning och får inbjudan till nätverksträff vartannat år.

Evidensbasen i alla AKKtiv-insatser

AKKtiv är en rättighetsbaserad insats och utgår från aktuell teori och evidens. I fokus för samtliga insatser är:

- Responsiv kommunikation – samspel och turtagning sker bäst när partnern är responsiv – det vill säga är lyhörd, väntar in och ger omedelbar respons på kommunikation. I AKKtiv kallas dessa strategier för UGGLA-strategier.
- Miljömodifierande strategier – innebär att partnern medvetet påverkar en vardagssituation eller vad de själva gör, för att locka till eller stödja användning av mer kommunikation eller nya färdigheter. I AKKtiv kallas

Tabell 1. Översikt av vetenskapligt publicerade interventionsartiklar om AKKtiv.

Referens	Kort beskrivning
Backman, E., Åsberg Johnels, J., & Thunberg, G. (2024). Parental perceptions of social life before and after attending a parent training program for children with complex communication needs: the ComAlong example. <i>Augmentative and Alternative Communication</i> , 40(1), 46–56. https://doi.org/10.1080/07434618.2023.2262036	Interventionsartikel Komigång föräldrar. Studien undersökte hur föräldrar till barn med komplexa kommunikationsbehov upplevde sitt sociala liv före och efter deltagande i AKKtiv Komigång. Föräldrarna beskrev små, men signifikanta förbättringar efter interventionen. Effekterna var större hos föräldrar till barn med autism/ADHD, medan förändringarna inte påverkades av föräldrarnas kön, ålder, utbildning eller språkbakgrund.
Ferm, U., Andersson, M., Broberg, M., Liljegen, T., & Thunberg, G. (2011). Parents and Course Leaders' Experiences of the ComAlong Augmentative and Alternative Communication Early Intervention Course. <i>Disability Studies Quarterly</i> , 31(4). https://doi.org/10.18061/dsq.v31i4.1718	Interventionsartikel Komigång föräldrar. Enkät svar från 86 föräldrar och fördjupande intervjuer visar att föräldrarna lyfter vikten av att få både teoretisk och praktisk kunskap tillsammans med andra i samma situation. Majoriteten uppfattar att insatsen förbättrat kommunikationen med barnet. Logopederna som intervjuades lyfte värdet av diskussionerna mellan föräldrarna och hur förutsättningarna för AKK-insatser förbättrats när föräldrarna fått kunskap.
Jonsson, A., Kristoffersson, L., Ferm, U., & Thunberg, G. (2011). The ComAlong Communication Boards: Parents' Use and Experiences of Aided Language Stimulation. <i>Augmentative and Alternative Communication</i> , 27(2), 103–116. https://doi.org/10.3109/07434618.2011.580780	Interventionsartikel Komigång föräldrar AKKtiv-kartorna. 65 föräldrar svarade på enkäter om kartorna varav fyra också ingick i fördjupande fallstudie. Majoriteten använde kartorna och tyckte att de utvecklades. Flertalet föräldrar uppgav att barnen var intresserade, förstod mer vid samtal. En del barn började använda kartorna i kommunikation.
Fäldt, A., Fabian, H., Thunberg, G. & Lucas, S. (2020) "All of a sudden we noticed a difference at home too": parents' perception of a parent-focused early communication and AAC intervention for toddlers, <i>Augmentative and Alternative Communication</i> , DOI: 10.1080/07434618.2020.1811757	Interventionsartikel KOMITID föräldrintervjuer. Föräldrar till små barn intervjuades ett år efter avslutad AKKtiv KOMITID-kurs. Föräldrarna beskrev hur deras och deras barns kommunikation utvecklats, att de lärt och nyttjat kommunikationsstrategierna i vardagen. De beskrev värdet av att träffa och lära av andra föräldrar, och logopeden, samt värdet av hembesök. Artikeln fick pris som årets bästa artikel i tidskriften AAC.
Rensfeldt Flink, A., Åsberg Johnels, J., Broberg, M., & Thunberg, G. (2020). Examining perceptions of a communication course for parents of children with profound intellectual and multiple disabilities, <i>International Journal of Developmental Disabilities</i> , DOI: 10.1080/20473869.2020.1721160.	Interventionsartikel Komigång flerfunktionsnedsättning-föräldraenkäter. Enkät svar från 22 föräldrar som deltagit i specifik insats bearbetades statistiskt och kvalitativt. Resultaten visade högre grad av nöjdhet jämfört med att delta i blandad grupp. Möjligheten att få träffa andra i samma utmanande livssituation och även få individuellt stöd och råd av vägledarna uppskattades särskilt.
Rensfeldt Flink, A., Broberg, M., Strid, K., Thunberg, G., & Åsberg Johnels, J. (2022) Following children with severe or profound intellectual and multiple disabilities and their mothers through a communication intervention: single-case mixed-methods findings, <i>International Journal of Developmental Disabilities</i> , DOI: 10.1080/20473869.2022.2031778	Interventionsartikel Komigång flerfunktionsnedsättning - observation och föräldraintervjuer. I denna fallstudie av två barn med flerfunktionsnedsättning observerades inga skillnader i samspelet under och efter Komigång jämfört med före. Föräldrarna själva beskriver däremot båda att de fått en annan förståelse för kommunikation och AKK och att kommunikationen med barnet förändrats positivt.
Nordlund, H., & Fäldt, A. (2023). "They aren't waiting for an SLP, they think 'what can I as a parent do now?'" course leaders' perceptions of AAC interventions targeting parents, <i>Augmentative and Alternative Communication, ahead-of-print</i> (ahead-of-print), 1–11. https://doi.org/10.1080/07434618.2023.2233033	Interventionsartikel intervjuer vägledare KOMITID och Komigång. AKKtiv-vägledare intervjuades om deras upplevelse av att ge och införa AKKtiv-insatser. Vägledarna beskrev AKKtivs positiva inverkan på dem själva i deras professionella roll och på föräldrarna. De beskrev även att tillgängligheten till AKKtiv-insatser påverkades av tillgång till tolkar, geografi och föräldrarnas socioekonomiska möjligheter.
Wallin, S., Thunberg, G., Hemmingsson, H., & Wilder, J. (2024). Teachers' use of augmented input and responsive strategies in schools for students with intellectual disability: A multiple case study of a communication partner intervention. <i>Autism & Developmental Language Impairments</i> , 9, 23969415241290419.	Interventionsartikel pedagoger Kompis anpassad skola – pekprat och AKK. Turtagning och AKK-användning filmades på fyra anpassade skolor före och efter implementeringen av Kompis-insatsen i skolmiljön. I samtliga skolor ökade tillgängligheten till AKK, framförallt samtalskartor, och personalens användning av pekprat i de två studerade aktiviteterna ökade. Variationen var dock stor och det föreföll vara viktigt att AKK-verktygen fanns nära till hands. Resultaten var sämre för de lärare som inte deltog i den uppgörelse som erbjöds.
Wallin, S., Thunberg, G., & Wilder, J. (2025). Kompetenta kommunikationspartners gör skillnad: En undersökning av AKKtiv Kompis i anpassad grundskola. In: Mara Westling Altodi; Heidi Selenius (Ed.), <i>Specialpedagogisk forskning och tidiga insatser</i> . Stockholm: Stockholm University Press.	Interventionsartikel elever Kompis anpassad skola – pekprat och AKK. Fokus på samspel mellan elever och lärare på fyra anpassade skolor före och efter implementeringen av Kompis-insatsen i skolmiljön. I denna studie fokuseras elevernas kommunikation och användning av AKK relaterat till resultaten i ovanstående studie. Studien visar att eleverna signifikant ökade användning av AKK efter Kompis-insatsen och att förändringen är relaterad till personalens användning av AKK.
Backman, E., Miniscalco, C., & Thunberg, G. (2024). Introducing a self-managed early communication resource for parents - A mixed methods feasibility study of the Swedish "ComAlong online" <i>Disability and Rehabilitation: Assistive Technology</i> , 1–13.	Genomförbarhetsstudie Komigång online föräldrar. Fokus på genomförbarheten av den webbaserade, självinstruerande resursen Komigång online och visar att programmet uppfattas som användarvänligt, meningsfullt och trovärdigt. Föräldrar rapporterade ökad kompetens i att stödja sitt barns kommunikation och upplevde förbättringar i barnets kommunikativa förmåga, samtidigt som de lyfte värdet av multimodalt innehåll såsom filmer och poddar, men efterfrågade mer interaktion med experter och andra föräldrar.

Tabell 2. Översikt av vetenskapligt publicerade metod- eller teoriartiklar om AKKtiv.

Referens	Kort beskrivning
Sandberg, K., Osman, F., Fjellfeldt, M., Fäldt, A. "We Notice Signals That She's Trying to Communicate" – Experiences of Parents from a Severely Socially Excluded Area Participating in the ComAlong Toddler Program. Under granskning.	Interventionsartikel föräldraintervjuer KOMiTID. Undersökning av hur föräldrar i ett socialt utsatt område upplevde KOMiTID. Föräldrarna beskriver hur interventionen hade en positiv påverkan på hela familjen. De berättar att de använder kommunikationsstrategierna med barnet men även med barnets syskon, äldre och yngre. Föräldrarna anser att alla familjer till små barn borde gå AKKtiv KOMiTID.
Östberg, S., Thunberg, G., & Buchholz, M. (2025). Ideas and visions of a new web application for early intervention: Interviews with parents of children with communication difficulties in Sweden. <i>Technology and Disability</i> , 37(4), 392–404. https://doi.org/10.1177/10554181251339316	Intervjustudie föräldrar om digitala stödresurser. 21 föräldrar till barn med kommunikationssvårigheter som stod på väntelista för utredning deltog i digital intervju. Resultaten visade att föräldrarna ville ha kunskap, råd och se filmer med konkreta exempel. De ville också ha tillgång till expertis och få kontakt med andra föräldrar. De betonade också vikten av att mötas av en respektfull ton samt av användning universell utformning för att kunna passa alla.
Brouwer, C. E., Day, D., Ferm, U., Hougaard, A.R., Rasmussen, G., & Thunberg, G. (2011). Treating the actions of children as sensible: Investigating structures in interactions between children with disabilities and their parents. <i>Journal of Interactional Research in Communication Disorders</i> , 2, 153–182.	Observations- och teoriartikel kommunikationsstödande strategier. I studien analyseras samspel mellan barn-föräldrar med metoden CA (Conversational analysis). Tre strategier som gynnar samspel identifieras och lärs ut under AKKtiv: Häng på (följ), Plocka in (addera nya initiativ), Locka fram (ge ledtrådar, visa försiktigt).
Wallin, S., Hemmingsson, H., Thunberg, G., & Wilder, J. (2023). Turn-taking and communication modes of students and staff in group activities at non-inclusive schools for students with intellectual disability, <i>Augmentative and Alternative Communication</i> , DOI: 10.1080/07434618.2023.2243517	Observationsstudie av AKK-användning i anpassad skola. Samspel mellan 33 elever och 30 skolpersonal i anpassad grundskola filmades i två typer av aktiviteter med olika hög grad av struktur: rast och samling. Analys visade att lärarna använde en styrande kommunikationsstil och dominerande turtagningen. Det var stor skillnad mellan aktiviteterna: AKK användes nästan enbart under samlingen.
Broberg, M., Ferm, U., & Thunberg, G. (2012). Measuring responsive style in parents who use AAC with their children: development and evaluation of a new instrument. <i>Augmentative and alternative communication (Baltimore, Md. : 1985)</i> , 28(4), 243–253. https://doi.org/10.3109/07434618.2012.740686	Metodartikel skattnings responsivitet. Beskriver utveckling och validering av instrumentet RAACS som utvecklades för att främst kunna skatta responsivitet men även AKK och miljömodifierande strategier. Valideringen resulterade i RAACS 3 där vissa justeringar gjordes, främst togs skattnings av imitation bort.
Lindberger, L., Aarne, P., Thunberg, G., & Flink, A. R. (2025). Measuring communicative style in parents of infants with suspected neurodevelopmental disorders: Reliability test and adaptation of the RAACS instrument. <i>Journal of Communication Disorders</i> , 114, 106499.	Metodartikel skattnings responsivitet. Här påvisas att RAACS 3 fungerar sämre för skattnings av samspel med barn på tidig nivå (under 18 mån). I studien pilottestades sedan RAACS 4 där imitation återinfördes tillsammans med utförligare instruktioner Förbättrad validitet konstaterades varför RAACS 4 rekommenderas vid kartläggning av responsivitet i samspel med barn/vuxna på tidig utvecklingsnivå (< 18 mån), annars används RAACS 3.

dess strategier för RÄVA-strategier.

- Mångsidig AKK - kommunikation är till sin natur mångsidig och stöds därför bäst med olika AKK-sätt där tecken, bilder eller talappar är vanligast. Det viktigaste för att få AKK att fungera är att kommunikationspartners får kunskap och lär sig använda verktygen direkt i vardagsmiljön

Publicerade studier och uppsatser

Alltsedan starten 2006 har en målsättning varit att bidra till ny kunskap. Publikationer är av olika slag och fokuserar på teori kring samspel och strategier, instrumentutveckling, lärande samt föräldraskap. Flertalet fokuserar på förändring och utveckling av kommunikation och AKK-användning i samband med AKKtiv-insats. I tabell 1 och 2 finns en översikt över de publicerade studierna med kortfattade

beskrivningar. Utöver dessa finns det också cirka 15 magister- och masteruppsatser författade av studenter i Göteborg, Uppsala och vid KI. Gå in på AKKtivs hemsida för mer information.

Pågående studier

För närvarande pågår bland annat forskning finansierad av Forte ledd av Ellen Backman. Under tre år undersöks självbestämmande och delaktighet vid korttidsverksamhet i Göteborgs stad före, under och efter implementering av AKKtiv KomBo. Sofia Wallin Larusson och Helena Tegler forskar kring implementering av Kompis i svensk anpassad skolkontext. Ann Rensfeldt-Flink undersöker föräldrafokuserande insatser och den forskning om AKKtiv KOMiTID som pågår leds av Anna Fäldt.

Nytt projekt i höst

I augusti startar arvfondsprojektet Rätt att Berätta.

ILLUSTRATION: DART

Målet är att ta fram två nya påbyggnadspaket som båda har berättande och narrativutveckling i fokus. I det ena projektet kommer man också utveckla lärresurser om AKK och kommunikation för målgruppen tillsammans med DigiJag-projektet. ■

Vi på Dart kommunikationsstöd och digital delaktighet är glada över att få fira vår 20-åring i goda vänners lag och ser fram emot många år till med AKKtiv.

Folder om AKKtiv

Illustrationen kommer från en ny folder med information om AKKtiv-utbildningarna. Den finns för nedladdning på AKKtivs hemsida eller via QR-koden.

ANNONS

KBT för logopeders – praktiska metoder som gör skillnad

Som logoped möter du klienter som behöver mer än teknisk träning. Kursen ger dig metoder från KBT och ACT som hjälper dig att skapa trygghet, bygga motivation och nå hållbara resultat.

Säkra din plats idag!

Läs mer och anmäl dig på psykologiakademin.com

Logopediska insatser till barn med språkstörning

OCH HUR DE RELATERAR TILL DERAS VARDAGSLIV

Malin Dahlby Skoog har disputerat vid Karolinska institutet med avhandlingen *Early seeds grow deep roots: Executive function, word fluency and metaphor comprehension in young people with cochlear implants*.

Avhandlingsprojektet ingick i en stor multidisciplinär studie som undersöker långtidseffekter av att få cochleaimplantat tidigt, TAYACI (teenagers and young adults with cochlear implants). I studien vill man följa upp hur det går för de barn som fått CI tidigt på Karolinska universitetssjukhuset och titta på hur det går för dem när de är tonåringar och unga vuxna. Malins projekt undersökte språklig och kognitiv utveckling hos ungdomarna, med fokus på exekutiva funktioner, ordflöde och metaforförståelse.

Ökad kunskap om mer komplexa språkliga färdigheter

– Tidigare studier har framför allt fokuserat på grundläggande språkliga färdigheter och vi ville bidra till ökad kunskap om högre och komplexa språkliga förmågor hos gruppen som fått CI tidigt och använder talat språk, berättar Malin.

Samtidigt ville de även undersöka om ålder för när

man fick CI fortsätter att påverka språkutveckling även hos ungdomar. Det är väl känt att få CI tidigt gynnar talspråkutvecklingen hos yngre barn.

Positiva resultat

Resultaten visade att, på gruppnivå, utvecklas barnen med CI likt gruppen med typiskt hörande barn när det gäller ordförråd, ordförråd och metaforförståelse.

– Även för exekutiva förmågor såg vi att gruppen med CI följde typiskt hörande i egen- och föräldraskattad vardagsfunktion, kognitiv flexibilitet och komplext arbetsminne. Deltagarna med CI låg dock tydligt efter i fonologiskt arbetsminne, vilket stämmer med vad tidigare studier sett, säger Malin.

Avhandlingsresultaten visade även att åldern då man får sitt CI fortsätter att spela roll även senare i livet, ju yngre deltagarna var när de fick CI desto starkare fonologiskt arbetsminne och metaforförståelse hade de.

Behov av vidare forskning

Det fanns även tendenser till skillnader i mönster mellan de olika grupperna när det gällde associationer mellan de olika kognitiva och språkliga förmågorna. Det behöver undersökas vidare innan några större slutsatser kan dras men det skulle kunna visa på kompensatoriska processer i språkutvecklingen hos individer med CI.

Den kliniska relevansen

Malin poängterar att vi ska ha höga förväntningar

"På gruppnivå, utvecklas barnen med CI likt gruppen med typiskt hörande barn när det gäller ordförråd, ordförråd och metaforförståelse."

FOTO: PRIVAT

Malin Dahlby Skoog (till vänster) tillsammans med opponent Emily Lund i samband med framläggningen.

på gruppen som har fått CI tidigt då de har förut-sättningar att utveckla komplext talat språk i nivå med typiskt hörande.

– Det brukar vara mitt viktigaste ”take home message”. Men såklart finns det fortfarande även barn som inte följer förväntad utveckling som snabbt behöver fångas upp och få stöd, säger Malin.

Som logoped kan man även ta stöd i Malins forskning och stötta och uppmuntra föräldrar till barn med CI att använda ett rikt och komplext språk istället för att förenkla det.

Fortsatt forskning med fördjupade frågeställningar

Malin är i full färd att söka finansiering för kommande projekt. Hon vill fortsätta undersöka de data hon har med fördjupade frågor, till exempel semantiska nätverk samt relationen mellan fonologiskt

arbetsminne och att uppfatta tal i brus.

– Mitt drömprojekt är dock att i framtiden undersöka hur musik kan användas språkstärkande på ett systematiskt sätt, både hos barn med hörselnedsättning och andra grupper med språklig sårbarhet, berättar Malin.

Malin uppmuntrar andra att söka forskarutbildning om man är intresserad av det även om det stundtals är mycket krävande.

– Det låter som en klyscha men en helt ny värld öppnade sig. Att få tid att tänka färdigt, vända och vida på frågeställningar och diskutera med kompetenta människor från olika bakgrunder var otroligt utvecklande, avslutar hon.

MAJA JÄGERVALL

.....
Dahlby Skoog, Malin (2026). *Executive functions, word fluency, and metaphor comprehension in young people with cochlear implants*.
Doct.Diss, Karolinska Institutet.

Dyslexi och särskild begåvning

NY AVHANDLING INOM PEDAGOGISKT ARBETE

Strax före jul förra året försvarade Tove Ekelund sin avhandling *Elever med särskild begåvning och dyslexi: Ömsesidig maskering i tester och skolpraktik* vid Karlstad universitet. Ekelund, som är logoped, lärare och specialpedagog, har bedrivit sina forskarstudier inom ämnet pedagogiskt arbete.

Det övergripande syftet med avhandlingen var att bidra till en bättre förståelse av interaktionen mellan dyslexi och särskild begåvning. Ekelund undersökte dels hur väl olika testinstrument fungerar för att upptäcka dyslexi hos 24 elever i åldrarna 10–16 år med särskild begåvning och dyslexi, dels vilka stödinsatser eleverna själva beskriver att de får i skolan, och vilka utmaningar och strategier de upplever i sitt arbete med texter.

Flervalsfrågor för enkla för elever med dyslexi och särskild begåvning

Ett centralt fynd är att elever med särskild begåvning, trots sin dyslexi, kan prestera högt på stan-

dardiserade tester där läsförståelse bedöms med flervalsfrågor.

– Eleverna beskriver att tester med flervalsfrågor upplevs som betydligt lättare, eftersom de inte själva behöver formulera ett svar. Flera sa att de inte ens läser texten, men ändå kan svara genom att utesluta felaktiga alternativ, förklarar Ekelund. Tester med flervalsfrågor är vanliga i skolan. De är enkla att administrera och rätta, men frågan är vad det egentligen är vi mäter? Eftersom många screeningar bygger på gränsvärden riskerar dessa elever att inte fångas upp, vilket bidrar till att dyslexin identifieras sent eller inte alls.

Ett annat viktigt resultat är att eleverna ofta

Tove Ekelund (till höger) som i december 2025 disputerade med sin avhandling om elever med dyslexi och särskild begåvning.

FOTO: PRIVAT

uppvisar en något annorlunda dyslexiprofil. I bedömningspraktiken utgår man från en profil med avkodnings- och stavningssvårigheter samt ofta ett svagt fonologiskt korttidsminne. I Ekelunds studie hade majoriteten istället ett högt fonologiskt korttidsminne, samtidigt som de hade tydliga svårigheter med avkodning och stavning. Ett högt fonologiskt korttidsminne bör därmed väcka frågor om en samtidig särskild begåvning, enligt Ekelund.

–Den här typen av profil kan också bidra till att svårigheterna blir svårare att upptäcka i praktiken. Elever kan prestera tillräckligt bra på tester för att inte väcka oro i skolan. I vissa fall kan det leda till att elever inte remitteras vidare för utredning, trots underliggande avkodningssvårigheter, säger Tove Ekelund.

Insatser för att stimulera särskild begåvning uteblir ofta

Resultaten från elevintervjuerna visar också att stödinsatserna i skolan i första hand riktas mot elevernas svårigheter, medan deras särskilda begåvning sällan uppmärksammas. Endast en handfull av deltagarna hade fått någon form av stödinsatser som syftade till att stimulera deras särskilda begåvning. En del elever hade resignerat och upplevde undervisningen som understimu-

lerande. Samtidigt beskrev många elever hur de kämpade på och klarade skolarbetet utåt sett. Bakom detta låg dock en stor ansträngning att kompensera, gissa och försöka ligga steget före för att hantera läs- och skrivkraven.

– Det som gjorde starkt intryck på mig var att eleverna själva mycket tydligt uttryckte ett behov av att bli mötta av personer som har kunskap om både särskild begåvning och dyslexi och som förstår att dessa kan förekomma samtidigt. Deras berättelser synliggjorde den emotionella och kognitiva belastningen när denna tvärsidighet inte blir förstådd, säger Ekelund.

Viktig kunskap för logopeders och lärare

Sammantaget ger Ekelunds avhandling ett stärkt kunskapsunderlag för utredningar och kan bidra till att minska risken att dyslexi förbises hos den här elevgruppen. Studierna bidrar med en mer nyanserad bild av hur dyslexi kan ta sig uttryck hos elever med särskild begåvning, även om studierna är baserade på ett relativt litet urval. Ett viktigt bidrag är att den visar att dyslexiprofilen i den här gruppen kan se annorlunda ut, till exempel att

ett högt fonologiskt korttidsminne kan förekomma samtidigt som avkodnings- och stavningssvårigheter, och att stavningssvårigheter är ett genomgående drag i elevgruppen. Det kan därför vara särskilt viktigt att uppmärksamma stavning vid misstanke om dyslexi hos elever med särskild begåvning.

–Man behöver dessutom vara medveten om att tester med flervalsfrågor kan bidra till att svårigheterna inte uppmärksammas i tid. I utredningssammanhang

behöver man gå bortom testpoäng och i högre grad fokusera på hur eleven läser, vilka strategier som används och var svårigheterna faktiskt ligger. Det innebär också att man i större utsträckning använder öppna frågor och uppgifter där eleven själv får formulera sina svar, eftersom det verkar ge en mer rättvis bild av elevers faktiska läsförståelse, förklarar Tove Ekelund, som planerar att fortsätta med forskning inom läs- och skrivområdet med särskilt fokus på relationen mellan läsning och skrivning.

SIGNE TONÉR

"Studierna bidrar med en mer nyanserad bild av hur dyslexi kan ta sig uttryck hos elever med särskild begåvning, även om studierna är baserade på ett relativt litet urval."

Ekelund, T. (2025). *Elever med särskild begåvning och dyslexi: Ömsesidig maskering i tester och skolpraktik*. In Karlstad University Studies.

Debattartiklar

Logopedförbundet har under våren varit med och skrivit under på två debattartiklar. Den första skrevs tillsammans med Afasiförbundet och hade titeln "Rehabilitering ska inte vara ett postnummerlotteri". Debattartikeln har publicerats i flertalet tidningar under mars och april och hade bland annat budskapet att regionerna måste säkerställa logopedtillgången för att strokeriktlinjerna ska kunna följas. Den andra skrevs tillsammans med flera olika organisationer, forskare och föreningar med budskapet om behov av likvärdiga förutsättningar för elever med dyslexi vid nationella prov.

FOTO: LOGOPEDFÖRBUNDET

LÖN

Ny lönestatistik

På SACO lönesök kan du kika på hur du ligger till lönemässigt jämfört med andra logopeders. För dig som är fackligt förtroendevald har SRAT gjort en sammanfattning av lönestatistiken för logopeders. Du hittar dokumentet när du är inloggad på SRAT:s hemsida.

KOMPETENS

Inspelat webinarium finns på hemsidan

I mars hölls ett välbesökt webinarium med logopederna Amelie Grape och Cornelia Carlin med temat AI i skolan. Webinariet finns att titta på bakom medlemsinlogg på Logopedförbundets hemsida.

Uppdaterat din mailadress på länge?

Glöm inte att uppdatera dina uppgifter på SRATs hemsida så vi har rätt kontaktuppgifter till dig.

NY SPECIALIST

Maja Karrberg

Maja Karrberg är nybliven specialist inom område Språk med inriktning - Kommunikationsnedsättning hos unga och vuxna vid förvärvad hjärnskada

Varför valde du att ansöka om specialistbevis?

1 Jag ville fördjupa och formalisera min kompetens på ett mer strukturerat sätt. Jag ville också att min lönenivå skulle spegla min kompetens enligt vår regions karriärstege.

Hur såg din väg till specialisering ut?

2 Efter många år inom samma logopediska område hade jag redan en bred praktisk portfolio. Min chef tog kontakt med chef vid en större klinik för att möjliggöra kontinuerliga specialistdialoger. Arbetsplatsen hade en positiv inställning

till fortbildning, och eftersom mitt uppsatsämne var klinisknära kunde jag även söka – och beviljades – lokala forskningsmedel. Tillsammans gjorde detta det möjligt för mig att studera på halvtid, på distans.

3 Vad innebär specialistbeviset för dig konkret, exempelvis i form av ökat ansvar eller förändrade arbetsuppgifter?

Hittills har mina arbetsuppgifter varit oförändrade, förutom några fler föreläsningssuppgifter. Nu pågår dock diskussioner om hur specialister från alla hälsoprofessioner på kliniken bäst kan användas för att utveckla verksamheten.

FOTO: PRIVAT

Posttidning B

LOGOPEDFÖRBUNDET/ SRAT

Box 1419

SE-111 84 Stockholm

ANNONS

tobiidynavox®

DAGG-3: Ett praktiskt stöd i AKK-implementering

Från kartläggning till uppföljning

DAGG-3 är ett verktyg som stödjer yrkesverksamma och deras nätverk, såsom lärare, specialpedagoger och familj. Det används vid utformning av implementeringsplaner för personer som använder AKK. DAGG-3 omfattar alla kommunikationsnivåer, från tidiga till mer avancerade kommunikatörer.

Skanna QR-koden för att ladda ner materialet,
eller kontakta din regionsansvariga om du vill veta mer.